ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JOSÉ LUÍS DA CRUZ VILAÇA της 1ης Ιουλίου 1987 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. **I** — Οι παρούσες προσφυγές στρέφονται κατά δύο αποφάσεων της Επιτροπής περί αρνήσεως χορηγήσεως στις προσφεύγουσες ολόκληρου ή μέρους του επιδόματος στέγης που προβλέπει το άρθρο 14α του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων.

2. Οι προσφεύγουσες, Arlette Houyoux και Marie-Catherine Guery, υπάλληλοι της Επιτροπής, τοποθετήθηκαν στην αντιπροσωπεία του εν λόγω οργάνου στον ΟΟΣΑ στο Παρίσι. Η πρώτη από 1ης Ιουλίου 1982 μέχρι 30ής Απριλίου 1985, ως γραμματέας με βαθμό C 2 και η δεύτερη από 1ης Ιουλίου 1981 έως 31ης Αυγούστου 1985, ως γραμματέας με βαθμό C 3.

3. Η πόλη του Παρισιού είναι ένας από τους τόπους υπηρεσίας όπου οι συνθήκες στεγάσεως θεωρούνται ιδιαίτερα δυσχερείς, λόγος για τον οποίο μπορεί να χορηγηθεί επίδομα στέγης, σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο 14α του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και του άρθρου 2 του κανονισμού 6/66/ΕΚΑΕ, 121/66/ΕΟΚ των Συμβουλίων, της 28ης Ιουλίου 1966.

4. Η πρώτη προσφεύγουσα ζήτησε τη χορήγηση επιδόματος στέγης μόλις στις 21 Οκτωβρίου 1985, δηλαδή μετά την αποχώρησή της από την κατοικία της στο Παρίσι· η δεύτερη προσφεύγουσα υπέβαλε την αίτησή της στις 3 Ιουνίου 1985, δηλαδή κατά τη διάρκεια της διαμονής της στο Παρίσι.

5. Οι δύο αιτήσεις αφορούσαν ρητώς ή σιωπηρώς ολόκληρη την περίοδο εγκαταστάσεως, από την ημερομηνία που οι προσφεύγουσες ανέλαβαν καθήκοντα στο Παρίσι.

6. Στην πρώτη περίπτωση η Επιτροπή απέρριψε πλήρως την υποβληθείσα αίτηση με την αιτιολογία ότι το επίδομα δεν μπορεί να χορηγηθεί αναδρομικώς· στη δεύτερη περίπτωση έκανε δεκτή την αίτηση μόνο από 1ης Ιουνίου 1985, αιτιολογώντας σιωπηρώς την άρνηση με τον ίδιο λόγο που είχε επικαλεστεί στην πρώτη περίπτωση.

7. Σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, οι δύο ενδιαφερόμενες υπέβαλαν διοικητικές ενστάσεις κατά των αποφάσεων της διοικήσεως, αλλά δεν έλαβαν καμία απάντηση.

8. Οι προσφεύγουσες ζητούν τώρα από το Δικαστήριο να ακυρώσει τις απορριπτικές αποφάσεις και να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει το επίδομα για ολόκληρη την περίοδο της υπηρεσίας τους στο Παρίσι, προσαυξημένο κατά τους τόκους υπερημερίας, με επιτόκιο 8 % ετησίως, από την ημερομηνία κατά την οποία η παροχή καθίσταται απαιτητή μέχρι την ημερομηνία της πραγματικής καταβολής της.

9. Οι προσφεύγουσες στήριξαν τις προσφυγές τους σε σειρά ισχυρισμών και επιχειρημάτων τα οποία θα αναλύσω στη συνέχεια.

10. **II** — Το κύριο επιχείρημα των προσφευγουσών αναφέρεται στην παραβίαση του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και του κανονισμού 6/66/ΕΚΑΕ, 121/66/ΕΟΚ των Συμβουλίων, της 28ης Ιουλίου 1966 (στο εξής: κανονισμός του 1966).

11. *A* — Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι σύμφωνα με το άρθρο 14α του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστά-

* Μετάφραση από τα πορτογαλικά.

σεως και των άρθρων 2 και 4 του κανονισμού του 1966, επίδομα στέγης καταβάλλεται αυτοδικαίως εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες αντικειμενικές προϋποθέσεις, που αφορούν τον τόπο υπηρεσίας και το ποσοστό των αποδοχών που διατίθεται για την καταβολή του ενοικίου. Δηλαδή η αίτηση δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ύπαρξη του δικαιώματος για επίδομα στέγης και η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως ως προς τις προϋποθέσεις αυτές.

Στο υπόμνημα ανταπαντήσεώς της η Επιτροπή παραδέχθηκε ότι η αρμοδιότητα της ΑΔΑ είναι δεσμία αρμοδιότητα· πράγματι, καίτοι τα άρθρα 1 και 2 του κανονισμού του 1966 προβλέπουν απλώς τη *δυνατότητα* χορηγήσεως επιδόματος (« δύναται να λάβει », « δύναται να χορηγηθεί »), το δε άρθρο 3 περιορίζει σε συγκεκριμένο ποσό το ενοίκιο που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του επιδόματος στέγης, η διατύπωση του άρθρου 4 (« η αποζημίωση στεγάσεως *χορηγείται* ... ») δεν επιτρέπει καμία αμφιβολία ως προς τα δικαιώματα των υπαλλήλων οι οποίοι συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις που προβλέπει το εν λόγω άρθρο.

12. *Β* — Ωστόσο, σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτό δεν σημαίνει ότι το επίδομα στέγης μπορεί να χορηγηθεί αναδρομικώς: στην περίπτωση αυτή η ΑΔΑ δεν θα είχε τη δυνατότητα να εξετάσει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του επιδόματος και να υπολογίσει το ύψος του επιδόματος αυτού πριν τη χορήγησή του· εξάλλου, αναδρομική χορήγηση του επιδόματος θα είχε ως συνέπεια να μπορούν οι υπάλληλοι να το ζητούν οποτεδήποτε, χωρίς να τηρούν τις προθεσμίες που προβλέπει ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως.

13. Αντιθέτως, κατά τις προσφεύγουσες, τίποτα δεν εμποδίζει τη χορήγηση του επιδόματος αυτού αναδρομικώς, εφόσον διαπιστωθεί ότι οι προϋποθέσεις χορηγήσεώς του συνέτρεχαν κατά την περίοδο για την οποία ζητείται το επίδομα. Εξάλλου, όπως υπογράμμισαν κατά την προφορική διαδικασία, είναι παράλογο να προβάλλεται παραβίαση προθεσμιών, καθόσον, όπως υποστηρίζουν, δεν έχει ταχθεί σχετικώς καμία προθεσμία.

14. *Γ* — Ως προς το πρώτο σκέλος του προβλήματος (δηλαδή την αναδρομικότητα) είναι βέβαιο ότι σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου 3 του κανονισμού του 1966 η ΑΔΑ οφείλει να εξετάσει τις συνθήκες κατοικίας, σε σχέση με τις ανάγκες του υπαλλήλου, « πριν από κάθε χορήγηση της αποζημιώσεως ».

15. Ωστόσο, η δυνατότητα χορηγήσεως του επιδόματος για παρελθούσα περίοδο δεν σημαίνει ότι καθίστανται αδύνατες οι εν λόγω εξακριβώσεις και ο προηγούμενος έλεγχος. Βεβαίως, το επίδομα δεν μπορεί να χορηγηθεί χωρίς προηγούμενη εξακρίβωση συνδρομής των προϋποθέσεων, αλλά: α) δεν αποκλείεται η εξακρίβωση αυτή να αφορά παρελθούσα περίοδο· β) εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν οι εν λόγω προϋποθέσεις, δεν αποκλείεται το επίδομα να καλύπτει και την περίοδο αυτή.

16. Εξάλλου, όπως διευκρίνισε ο εκπρόσωπος της Επιτροπής κατά την προφορική διαδικασία, ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο βάσει της μισθωτηρίου συμβάσεως και μόνο σε περίπτωση αμφιβολίας πραγματοποιούνται περαιτέρω έλεγχοι.

17. Εξάλλου, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι κατά κάποιο τρόπο η χορήγηση του επιδόματος στέγης αποτελεί, κατά κανόνα, πράξη που έχει αναδρομική ισχύ. Μόνο σε περίπτωση υποβολής της αιτήσεως διεξαγωγής των απαιτουμένων ελέγχων και λήψεως της σχετικής αποφάσεως *πριν* ο υπάλληλος αναλάβει τα καθήκοντά του στο νέο τόπο υπηρεσίας του, η απόφαση δεν θα είχε αναδρομική ισχύ. Στην περίπτωση αυτή το επίδομα θα μπορούσε να χορηγηθεί από την ημερομηνία εγκαταστάσεως, χωρίς η σχετική απόφαση να έχει αναδρομική ισχύ.

18. Αυτό, βεβαίως, προϋποθέτει ότι ο εν λόγω υπάλληλος έχει ήδη εξεύρει κατοικία στο νέο τόπο υπηρεσίας του, πράγμα όμως που κατά κανόνα δεν συμβαίνει, ιδίως όταν πρόκειται για τόπο « όπου οι συνθήκες στεγάσεως θεωρούνται ιδιαίτερα δυσχερείς ». Κατά κανόνα, ο μετατιθέμενος υπάλληλος υποβάλλει αίτηση για επίδομα στέγης αφού αναλάβει τα καθήκοντά του και εγκατασταθεί πράγματι στο νέο τόπο υπηρεσίας του.

19. Δεν υπάρχει, συνεπώς, κανένας λόγος να μη χορηγηθεί το επίδομα από την ημερομηνία εγκαταστάσεως, ακόμα και αν η αίτηση για τη χορήγηση του επιδόματος δεν υποβλήθηκε κατά το μήνα εγκαταστάσεως και η εξέταση της αιτήσεως αυτής πραγματοποιήθηκε συμπτωματικώς αρκετούς μήνες αργότερα. Αυτό συνέβη στην περίπτωση της προσφεύγουσας Guery, στην αίτηση της οποίας η Επιτροπή απάντησε μόλις μετά τέσσερις μήνες.

20. Θεωρώ πράγματι ορθή την άποψη των προσφευγουσών ότι η υποβολή της αιτήσεως δεν αποτελεί προϋπόθεση για την ύπαρξη του δικαιώματος για επίδομα στέγης, το οποίο προκύπτει από τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως. Ωστόσο, η αίτηση αποτελεί την κανονική και ενδεδειγμένη μέθοδο για την προβολή του δικαιώματος αυτού (μέσο « ασκήσεως του δικαιώματος »), καθόσον, κατά την άποψή μου — και με την επιφύλαξη των παρατηρήσεων που θα διατυπώσω κατωτέρω αναφορικά με τη στάση της διοικήσεως —, δεν μπορεί να επιβληθεί στη διοίκηση η υποχρέωση να χορηγεί αυτεπαγγέλτως επίδομα στέγης σε όλες τις περιπτώσεις και υπό κανονικές συνθήκες. Η χρησιμοποίηση του ρήματος « δύναται » στον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως και στον κανονισμό του 1966, καθώς και η εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων χορηγήσεως του επιδόματος, αποτελούν κρίσιμα στοιχεία ως προς το θέμα αυτό.

21. Εν πάση περιπτώσει, δεν χρειάζεται να εξεταστεί ούτε ο ισχυρισμός που διατύπωσε η Επιτροπή στην απάντησή της στην αίτηση της προσφεύγουσας Houyoux, ότι δηλαδή το επίδομα « δεν μπορεί να χορηγηθεί αναδρομικώς », ούτε η άποψή της επί του αιτήματος της προσφεύγουσας Guery, που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι για να μπορεί να χορηγηθεί το επίδομα από την αρχή, η σχετική αίτηση πρέπει να υποβληθεί κατά τη διάρκεια του πρώτου μετά την εγκατάσταση μήνα.

22. *Δ* — Η Επιτροπή, όμως, υποστηρίζει ότι η δυνατότητα αναδρομικής χορηγήσεως του επιδόματος στέγης θα είχε ως συνέπεια να μπορούν οι υπάλληλοι να το ζητούν οποτεδήποτε, κατά παράβαση των προθεσμιών που προβλέπει ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως. Κατά την προφορική διαδικασία η Επιτροπή διατύπωσε, επίσης, την παρατήρηση ότι αν αναγνωριστεί η ύπαρξη δικαιώματος για επίδομα από την ημερομηνία συνδρομής των προϋποθέσεων, απόφαση δυνάμενη να ακυρωθεί θα αποτελούσε το πρώτο εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών στο οποίο δεν περιελήφθη το ποσό του επιδόματος και κατά συνέπεια οι προθεσμίες προσβολής της έχουν ήδη παρέλθει.

23. Η Επιτροπή όμως δεν προσδιορίζει ποιες προθεσμίες προβλεπόμενες από τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως θα μπορούσαν, κατά την άποψή της, να παραβιαστούν. Το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως δεν προβλέπει καμία προθεσμία για την υποβολή διοικητικής ενστάσεως και, μολονότι οι κανονιστικές ρυθμίσεις εφαρμογής παρέχουν ορισμένα παραδείγματα καθορισμού προθεσμιών (όπως π. χ. το άρθρο 13, παράγραφος 1, της « κανονιστικής ρυθμίσεως της σχετικής με την κάλυψη των κινδύνων ασθενείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων » · τα άρθρα 16, παράγραφος 2, και 17, παράγραφος 1, της « ρυθμίσεως της σχετικής με την κάλυψη κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής ασθενείας των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων »), ο κανονισμός του 1966, περί επιδόματος στέγης δεν προβλέπει τίποτα σχετικώς.

24. Ως προς τον άλλο ισχυρισμό βάσει του οποίου η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής τρέχει από την έκδοση του εκκαθαριστικού σημειώματος αποδοχών, αυτός αποτελεί λόγο απαραδέκτου της διοικητικής ενστάσεως και της προσφυγής, ο οποίος προβλήθηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας και πρέπει, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί ότι προβλήθηκε εκπροθέσμως, βάσει της διατάξεως του άρθρου 42, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας.

25. Κατά την άποψή μου ο ισχυρισμός αυτός είναι τελείως αβάσιμος, καθόσον θα ήταν παράλογο να θεωρηθεί ότι οι προσφεύγουσες όφειλαν να αντιληφθούν από το εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών ότι δεν έλαβαν ένα επίδομα το οποίο χορηγείται μόνο βάσει στοιχείων και αποδείξεων που μόνο ο ενδιαφερόμενος μπορεί να παράσχει, αφού προηγουμένως η διοίκηση προβεί στους αναγκαίους ελέγχους και, ιδίως, όταν πρόκειται για επίδομα του οποίου οι προσφεύγουσες αγνοούσαν ακόμα και την ύπαρξη.

26. Εξάλλου, δεν πρέπει να λησμονείται ότι ακόμα όταν το Δικαστήριο έκρινε ότι το μηναίο εκκαθαριστικό σημείωμα αποδοχών μπορούσε να έχει ως συνέπεια την έναρξη των προθεσμιών ασκήσεως προσφυγής, περιόρισε τη δυνατότητα αυτή στην περίπτωση κατά την οποία « από το εν λόγω εκκαθαριστικό σημείωμα προκύπτει σαφώς η ληφθείσα απόφαση » [1].

27. Οι προσφεύγουσες επικαλούνται, επίσης, την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Hochstrass [2]. Θεωρώ ότι, παρά τις ιδιομορφίες της κάθε υποθέσεως, η νομολογία που προκύπτει από την εν λόγω απόφαση μπορεί, mutatis mutandis, να μεταφερθεί και στην παρούσα υπόθεση. Πράγματι, στην προαναφερθείσα υπόθεση, ετίθετο ζήτημα τηρήσεως των προθεσμιών υποβολής διοικητικής ενστάσεως σε περίπτωση στην οποία η διοίκηση είχε αρνηθεί να χορηγήσει επίδομα αποδημίας σε υπάλληλο, κατόπιν αιτήσεως που υπέβαλε ο τελευταίος, κατά το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, επειδή προηγουμένως η ΑΔΑ δεν περιέλαβε τον προσφεύγοντα στον πίνακα υπαλλήλων που δικαιούνται το εν λόγω επίδομα, εις εκτέλεση του κανονισμού 912/78. Το Δικαστήριο τόνισε στην απόφαση αυτή ότι όπως προκύπτει από το μηχανισμό του άρθρου 90, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως « όταν πρόκειται για πράξη γενικής ισχύος που πρόκειται να τεθεί σε εφαρμογή με σειρά ατομικών αποφάσεων που επηρεάζουν την κατάσταση πολλών υπαλλήλων ενός οργάνου, η μη εφαρμογή του μέτρου αυτού γενικής ισχύος σε μία ειδική περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως απόφαση, έστω και σιωπηρή, περί απορρίψεως αιτήσεως που υποβλήθηκε κατά το άρθρο 90, παράγραφος 1 », και συνεπώς η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής τρέχει από την ημερομηνία απορρίψεως, ρητής ή σιωπηρής, της διοικητικής ενστάσεως.

28. Είναι επίσης βέβαιο ότι το Δικαστήριο προσπάθησε να αποτρέψει χρησιμοποίηση του άρθρου 90, παράγραφος 1, για παράκαμψη των προθεσμιών υποβολής διοικητικής ενστάσεως και ασκήσεως προσφυγής που προβλέπουν τα άρθρα 90, παράγραφος 2, και 91, παράγραφος 3. Για το λόγο αυτό υπογράμμισε προσφάτως στην υπόθεση Esly [3] ότι, σύμφωνα με πάγια νομολογία, η δυνατότητα υποβολής διοικητικής ενστάσεως δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, δεν παρείχε τη δυνατότητα στον υπάλληλο να παρακάμψει τις προθεσμίες που προβλέπουν τα άρθρα 90 και 91 για την υποβολή διοικητικής ενστάσεως και την άσκηση προσφυγής, αμφισβητώντας εμμέσως, μέσω αιτήσεως, προγενέστερη απόφαση την οποία δεν είχε προσβάλει εμπροθέσμως.

29. Ωστόσο, η θεωρία αυτή δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα περίπτωση, καθόσον, όπως προαναφέρθηκε, δεν υπήρξε προγενέστερη απόφαση κατά της οποίας θα μπορούσαν οι ενδιαφερόμενοι να ασκήσουν προσφυγή.

30. Εκείνο που ενδιαφέρει την παρούσα περίπτωση είναι το αν η προθεσμία για την αίτηση χορηγήσεως του επιδόματος είχε παρέλθει με αποτέλεσμα το επίδομα αυτό να μην μπορεί να χορηγηθεί ή να μην πρέπει να χορηγηθεί παρά μόνο από το μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου υποβλήθηκε η διοικητική ένσταση.

31. *Ε* — Από την άποψη αυτή, εκτός από τα όσα ήδη αναφέρθηκαν, πρέπει να υπογραμμιστεί η ύπαρξη ορισμένων πραγματικών περιστατικών τα οποία εξηγούν κατά κάποιο τρόπο γιατί οι προσφεύγουσες δεν ζήτησαν το επίδομα ευθύς μετά την εγκατάστασή τους, αλλά πολύ αργότερα.

32. Πράγματι, όπως όλοι οι άλλοι υπάλληλοι, οι προσφεύγουσες έλαβαν, κατά την ανάληψη

1 — Απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1974 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 15 έως 33, 52, 53, 57 έως 109, 116, 117, 123, 132 και 135 έως 137/73, Schots-Kortner κατά Συμβουλίου, Επιτροπής και Κοινοβουλίου, Rec. 1974, σ. 177, ιδίως σ. 189.

2 — Απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 1980 στην υπόθεση 147/79, Hochstrass κατά Δικαστηρίου, Rec. 1980, σ. 3005, ιδίως σ. 3018.

3 — Απόφαση της 15ης Μαΐου 1985 στην υπόθεση 127/84, Esly κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 1437, σκέψη 10.

των καθηκόντων τους, αντίτυπο του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, όπως επίσης και ενημερωτικό έντυπο με τον τίτλο « vade-mecum προς χρήση των υπαλλήλων που μετατίθενται σε αντιπροσωπεία ή γραφείο τύπου της Επιτροπής », που περιείχε πληροφορίες ικανές να παραπλανήσουν τους υπαλλήλους στους οποίους εδίδετο το εν λόγω « vade-mecum ».

33. Πράγματι, το σημείο 9 του « vade-mecum », υπό τον τίτλο « I — Απόδοση εξόδων μεταθέσεως — Διάφορες αποζημιώσεις », είναι το μόνο που αναφέρεται στα επιδόματα στέγης, υπό τον τίτλο « Αποζημιώσεις για έξοδα κατοικίας (εκτός χωρών μελών των ΕΚ) ».

34. Ως προς τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του εν λόγω επιδόματος, το σημείο 9 παραπέμπει σε παράρτημα που περιέχει « εσωτερικές οδηγίες της υπηρεσίας », της 1ης Ιανουαρίου 1980· το παράρτημα αυτό αναφέρει μόνο το επίδομα που προβλέπει το άρθρο 14, παράγραφος 1, εδάφιο 2, του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, χωρίς καμία αναφορά στο επίδομα που προβλέπει το άρθρο 14α του εν λόγω παραρτήματος VII.

35. Δηλαδή, η διοίκηση επιδίδει σε κάθε υπάλληλο που αποσπάται σε αντιπροσωπεία της Επιτροπής, σε ένα από τα κράτη μέλη της Κοινότητας, ένα « vade-mecum » που αναφέρει ως μόνο επίδομα στέγης εκείνο που μπορεί να ζητηθεί για χώρες μη μέλη της ΕΟΚ, στοιχείο που επιβεβαιώνεται από την παραπομπή σε υπηρεσιακές οδηγίες οι οποίες αναφέρουν διάταξη (το άρθρο 14) που παραπέμπει σε ειδικές περιπτώσεις που δεν έχουν καμία σχέση με την κατάσταση των προσφευγουσών.

36. Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι πληροφορίες που παρέσχε η διοίκηση μπορούσαν να παραπλανήσουν δύο υπαλλήλους βαθμού C 2 και C 3 ως προς την ύπαρξη του εν λόγω δικαιώματος.

37. Καίτοι το εν λόγω « vade-mecum » δεν υποκαθιστά τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως και, όπως τόνισε η Επιτροπή, τίποτα δεν εγγυάται ότι περιλαμβάνει όλα τα δικαιώματα και ευεργετήματα που απολαύουν οι υπάλληλοι, ωστόσο, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα της Επιτροπής, σύμφωνα με το οποίο οι προσφεύγουσες διέπραξαν « ασυγχώρητο σφάλμα » επειδή δεν αντιλήφθηκαν νωρίτερα τη σύγχυση, την αντίφαση, ή την παραληφθείσα πληροφορία και ότι λόγω του γεγονότος αυτού και μόνο απώλεσαν ολόκληρο ή μέρος του δικαιώματός τους για επίδομα στέγης το οποίο θα μπορούσαν να ζητήσουν από την ημερομηνία αναλήψεως των καθηκόντων τους. Πράγματι, πιστεύω ότι δεν είναι θεμιτό να υφίσταται συνέπειες ο υπάλληλος απλώς και μόνο επειδή δεν αμφισβήτησε την ικανότητα και την καλή πίστη της διοικήσεώς του.

38. Υπάρχει, όμως, και ένα άλλο γεγονός που προστίθεται στα όσα ανέφερα. Στις 29 Ιανουαρίου 1985 οι κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής στις Βρυξέλλες απέστειλαν στην αντιπροσωπεία στον ΟΟΣΑ υπηρεσιακό σημείωμα συνοδευόμενο από αντίγραφο του κανονισμού 6/66/ΕΚΑΕ, 121/66/ΕΟΚ, εφιστώντας την προσοχή στο γεγονός ότι το Παρίσι περιλαμβανόταν μεταξύ των τόπων υπηρεσίας για τους οποίους θα μπορούσε να χορηγηθεί επίδομα στέγης και προσθέτοντας ότι « θα ενδιαφερόταν να μάθει ποιοι υπάλληλοι θα μπορούσαν ενδεχομένως να λάβουν το επίδομα ».

39. Η αντιπροσωπεία του Παρισιού δεν έδωσε καμία συνέχεια στο υπηρεσιακό αυτό σημείωμα, γεγονός παράδοξο, καθόσον πρόκειται για μικρή μονάδα που περιλαμβάνει συνολικώς ένδεκα μόνο υπαλλήλους.

40. **III** — Οι σκέψεις που προεκτέθηκαν μπορούν να θεμελιώσουν ήδη τα ακόλουθα συμπεράσματα:

1) Για την υποβολή αιτήσεως χορηγήσεως του επιδόματος δεν προβλέπεται ρητώς καμία προθεσμία η δε άποψη της Επιτροπής η οποία, στηριζόμενη σε δήθεν προθεσμίες που προβλέπει ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως, υποστηρίζει ότι οι συνέπειες της αποφάσεως χορηγήσεως του επιδό-

ματος άρχονται από την 1η του μηνός στη διάρκεια του οποίου υποβλήθηκε η αίτηση, είναι αβάσιμη.

2) Τίποτα δεν αποκλείει, καταρχάς, την αναγνώριση του δικαιώματος για επίδομα στέγης από ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αιτήσεως, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπει ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως και ο κανονισμός του 1966, ιδίως όταν η καθυστερημένη υποβολή της αιτήσεως δικαιολογείται πλήρως από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

3) Η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να εξακριβώσει, εφόσον τούτο είναι δυνατό, αν συνέτρεχαν, καθ' όλη τη διάρκεια της σχετικής περιόδου, οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

41. Εξάλλου, το « vade-mecum », στο οποίο αναφέρθηκα ανωτέρω, παρέχει ένα πρόσθετο επιχείρημα προς στήριξη των συμπερασμάτων αυτών. Πράγματι, υπό τον τίτλο I « Κτήση των δικαιωμάτων » αναφέρεται ότι « ο χρόνος κτήσεως των δικαιωμάτων για επιδόματα κλπ. καθορίζεται σε σχέση με την ημερομηνία *αναλήψεως των καθηκόντων*[4] (ημερομηνία η οποία δεν μπορεί να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας εφαρμογής της αποφάσεως περί μεταθέσεως) ».

42. IV — Κατά την άποψή μου, τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξα εφαρμόζονται αναμφισβήτητα στην αίτηση ακυρώσεως της υπαλλήλου Marie-Catherine Guery, στην υπόθεση 177/86.

43. Πράγματι, η υπάλληλος αυτή υπέβαλε την αίτησή της για χορήγηση του επιδόματος στέγης κατά τη διάρκεια της διαμονής της στο Παρίσι, όταν ακόμα ασκούσε τα καθήκοντά της στις υπηρεσίες της Επιτροπής στην πόλη αυτή.

44. Η διοίκηση δέχθηκε ότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του επιδόματος, το οποίο και χορήγησε, αρνούμενη όμως να το χορηγήσει αναδρομικώς.

45. Θεωρώ, συνεπώς, ότι η αίτηση αυτή πρέπει να κριθεί εκ νέου, καθόσον η χορήγηση του επιδόματος είναι υποχρεωτική, από της ημερομηνίας εγκαταστάσεως, στην περίπτωση που αποδειχθεί ότι συνέτρεχαν από την ημερομηνία αυτή οι προϋποθέσεις χορηγήσεως.

46. V — Αντιθέτως, η περίπτωση της προσφεύγουσας στην υπόθεση 176/86, Arlette Houyoux, είναι κάπως διαφορετική.

47. Πράγματι, η εν λόγω υπάλληλος υπέβαλε την αίτησή της έξι περίπου μήνες μετά το πέρας της υπηρεσίας της στο Παρίσι και αφού είχε μετατεθεί και πάλι στις Βρυξέλλες.

48. Θεωρώ, όμως, ότι δεν μπορεί να συναχθεί αυτομάτως από την έλλειψη προθεσμίας για την *υποβολή* αιτήσεως χορηγήσεως του επιδόματος στέγης ότι το δικαίωμα υποβολής παρομοίας αιτήσεως διαρκεί ad eternum.

49. Οι ίδιες οι απαιτήσεις της ασφαλείας δικαίου επιβάλλουν το συμπέρασμα αυτό: σε αντίθετη περίπτωση, θα μπορούσαν να υποβάλλονται στα όργανα ανά πάσα στιγμή αιτήσεις, πολύ μετά το χρόνο των περιστατικών επί των οποίων στηρίζονται, ακόμα και μετά την αποχώρηση από την υπηρεσία των ενδιαφερομένων υπαλλήλων.

50. Θα μπορούσε ευλόγως να υποτεθεί ότι, καταρχήν, ο νομοθέτης δεν θέλησε να επεκτείνει τη δυνατότητα χορηγήσεως επιδόματος στέγης, που προβλέπει το άρθρο 14α του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, πέραν της περιόδου κατά τη διάρκεια της οποίας η δυνατότητα αυτή θα μπορούσε να προβληθεί, ιδίως μετά τη λήξη της υπηρεσίας του υπαλλήλου « στον τόπο όπου οι συνθήκες στεγάσεως εθωρούνται ιδιαίτερα δυσχερείς », τη μετάθεσή του σε άλλο τόπο και την αποχώρησή του από την προηγούμενη κατοικία του.

4 — Με κεφαλαία στο πρωτότυπο.

51. Αυτό προκύπτει από το γράμμα του προαναφερθέντος άρθρου 14α και του κανονισμού που εκδόθηκε προς εφαρμογή του, όπου αναφέρεται πάντοτε, στον ενεστώτα, « ο υπάλληλος που τοποθετείται σε τόπο όπου ... » ή « ο υπάλληλος ο οποίος καταβάλλει για το μηνιαίο ενοίκιό του ... ».

52. Μπορεί να υποστηριχθεί ότι η αντίθετη περίπτωση δεν είχε προβλεφθεί από το νομοθέτη, πράγμα φυσικό αν ληφθούν υπόψη ο απαιτούμενος έλεγχος και τα προβλήματα που συνδέονται με την απόδειξη του δικαιώματος για επίδομα στέγης.

53. Τα μειονεκτήματα μιας διαφορετικής λύσεως γίνονται, εξάλλου, αντιληπτά στην παρούσα υπόθεση όταν ληφθεί υπόψη ότι η προσφεύγουσα Houyoux απώλεσε τη μισθωτήρια σύμβασή της και έχει από εξαμήνου περίπου μετακομίσει στις Βρυξέλλες.

54. Καίτοι πιστεύω ότι αυτός πρέπει να είναι ο κανόνας, θεωρώ ότι μπορεί να δοθεί διαφορετική λύση σε ειδικές περιπτώσεις.

55. Αυτό συμβαίνει, προφανώς, στην περίπτωση κατά την οποία ο υπάλληλος που δικαιούται επίδομα δεν μπόρεσε να υποβάλει εμπροθέσμως την αίτησή του για λόγο ανωτέρας βίας που δημιούργησε κώλυμα πρακτικά ανυπέρβλητο, ή όταν η διοίκηση επέδειξε έναντί του δόλο ή βαρεία αμέλεια (λόγω π. χ. ανακριβούς πληροφορίας) με πρόθεση να τον εμποδίσει να υποβάλει την αίτησή του εμπροθέσμως.

56. Κατά την άποψή μου αυτό συμβαίνει, επίσης, όταν, σε περίπτωση που δεν υπάρχει ανυπέρβλητο εμπόδιο ή απόλυτο κώλυμα (ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε να ενημερωθεί για τα δικαιώματά του από άλλη πηγή), η διοίκηση, υποπίπτουσα σε βαρύ υπηρεσιακό πταίσμα δεν ενήργησε κατά τρόπο που θα μπορούσε να δώσει στον υπάλληλο τη δυνατότητα να προβάλει εμπροθέσμως τα δικαιώματά του.

57. Πιστεύω ότι η παρούσα υπόθεση εμπίπτει στην κατηγορία αυτή.

58. Πράγματι, χωρίς να χρειάζεται να επεκταθεί το « καθήκον αρωγής » ή « επιείκειας » της διοικήσεως έναντι των υπαλλήλων της μέχρι σημείου που να περιλαμβάνει και την υποχρέωση να ενημερώνει επακριβώς, ατομικώς και σε κάθε περίπτωση, τους υπαλλήλους για τα δικαιώματα που τους παρέχει ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως, εφόσον τους έχει διανείμει αντίγραφο του εν λόγω κανονισμού, είναι βέβαιο ότι στην παρούσα περίπτωση οι υπηρεσίες των Βρυξελλών επέστησαν την προσοχή της αντιπροσωπείας της Επιτροπής στο Παρίσι, η οποία υπείχε την υποχρέωση καταβολής του επιδόματος, ως προς τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του εν λόγω επιδόματος και της υπέδειξε, ή της ζήτησε, κατά τρόπο σαφή, να εξακριβώσει ποιοι υπάλληλοι θα μπορούσαν ενδεχομένως να λάβουν το επίδομα αυτό.

59. Είναι περίεργο το γεγονός ότι η αντιπροσωπεία του Παρισιού δεν έδωσε καμία συνέχεια στο υπηρεσιακό σημείωμα των Βρυξελλών· αν το είχε πράξει, η προσφεύγουσα Houyoux θα είχε αντιληφθεί εγκαίρως ότι όφειλε να υποβάλει αίτηση πριν από την εκ νέου μετάθεσή της στις Βρυξέλλες. Με έντεκα μόνο υπαλλήλους στην υπηρεσία της, η διοίκηση δεν μπορεί να επικαλεστεί βασίμως καμία δυσκολία ή ελαφρυντική περίσταση που να μπορεί να δικαιολογήσει την αμέλειά της. Κατά την άποψή μου, παραλείποντας να ενεργήσει, παρά το ότι έλαβε σχετικές εντολές από τις προϊστάμενες υπηρεσίες, η διοίκηση υπέπεσε σε βαρύ υπηρεσιακό πταίσμα, δυνάμενο να προκαλέσει, όπως και προκάλεσε, ζημία σε υπάλληλό της.

60. Αν η διοίκηση δεν είχε επιδείξει βαρεία αμέλεια, η θέση της προσφεύγουσας Houyoux θα ήταν τώρα οπωσδήποτε διαφορετική από εκείνη της προσφεύγουσας Guery. Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι είναι αντίθετο προς την αρχή της δικαιοσύνης να αντιμετωπιστούν οι δύο προσφεύγουσες με διαφορετικό τρόπο.

61. Κατά την άποψή μου, η χορήγηση επιδόματος στέγης, υπό τις περιστάσεις της παρούσης υποθέσεως, στην προσφεύγουσα Houyoux — η οποία παρέμεινε στην υπηρεσία του ιδίου οργάνου — από την ημερομηνία της εγκαταστάσεώς της μέχρι και την αποχώρησή της από τη θέση της στο Παρίσι — στην περίπτωση που αποδείξει στην ΑΔΑ ότι συνέτρεχαν όλες οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του εν λόγω επιδόματος — αποτελεί όχι μόνο συνέπεια της παραβιάσεως του καθήκοντος της χρηστής διοικήσεως, αλλά είναι, επίσης, σύμφωνη προς τις απαιτήσεις της αρχής της δικαιοσύνης.

62. Προς στήριξη του συμπεράσματος στο οποίο καταλήγω, *νομίζω* ότι μπορώ να επικαλεστώ ως προηγούμενο την απόφαση Richez-Parise [5], την οποία ανέφερε στην προφορική διαδικασία ο συνήγορος των προσφευγουσών. Βεβαίως, ο παραλληλισμός δεν ισχύει σε όλα τα σημεία: η παρούσα υπόθεση δεν θέτει το πρόβλημα ενάρξεως νέας προθεσμίας ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις προσφεύγουσες να ασκήσουν δικαίωμα το οποίο δεν είχαν προβάλει λόγω κακής ενημερώσεώς τους εκ μέρους της διοικήσεως που στηριζόταν σε πεπλανημένη ερμηνεία των κανονισμών. Στην υπόθεση εκείνη, η έναρξη νέας προθεσμίας υπήρξε το μέσο που χρησιμοποίησε το Δικαστήριο για να αποζημιώσει τους προσφεύγοντες (οι οποίοι είχαν ζητήσει αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν), θέτοντάς τους στην κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν αν δεν είχε μεσολαβήσει η πεπλανημένη ενέργεια της διοικήσεως. Όπως τόνισε το Δικαστήριο, το πταίσμα αυτό (υπηρεσιακό πταίσμα) δεν συνίστατο τόσο στην πεπλανημένη ερμηνεία και στην ανακριβή ενημέρωση, αλλά μάλλον στην καθυστερημένη επανόρθωσή της, καθόσον χωρίς την καθυστέρηση αυτή οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν να λάβουν απόφαση ως προς την έγκαιρη προβολή των δικαιωμάτων τους.

63. Στην παρούσα περίπτωση το υπηρεσιακό πταίσμα συνίσταται, κατά τη γνώμη μου, στην έλλειψη κάθε ενημερώσεως και, όπως είδαμε, πρόκειται για σαφές και βαρύ πταίσμα, διότι είχε ως συνέπεια τη μη τήρηση οδηγιών το νόημα των οποίων ήταν απολύτως σαφές. Λόγω του πταίσματος αυτού (που εκφράζει την έλλειψη ακριβείας κατά την εκτέλεση του έναντι των υπαλλήλων καθήκοντος), οι προσφεύγουσες δεν είχαν τη δυνατότητα να γνωρίσουν και να προβάλουν εγκαίρως τα δικαιώματά τους (καίτοι δεν μπορεί να γίνει λόγος στην παρούσα περίπτωση για προθεσμία ασκήσεως προσφυγής υπό στενή έννοια).

64. Εν πάση περιπτώσει, θεωρώ ότι οι δύο υποθέσεις θέτουν υπό αμφισβήτηση τις επιταγές της δικαιοσύνης που επιβάλλει να είναι όμοιες οι λύσεις που θα δοθούν στις δύο περιπτώσεις.

65. Η προσφεύγουσα Houyoux μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της αποδείξεως της συνδρομής των προϋποθέσεων που της παρέχουν δικαίωμα επιδόματος στέγης· κυρίως, όμως, εναπόκειται στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας ελέγχου που διαθέτει, να εκτιμήσει τις αποδείξεις που προσκομίστηκαν, προκειμένου να λάβει απόφαση ως προς τη χορήγηση του εν λόγω επιδόματος.

66. Εξάλλου, θεωρώ ότι δεν πρέπει να εφαρμοστούν στην περίπτωση αυτή, κατά τρόπο αυτόματο, οι ενδείξεις που αναφέρονται στο σημείο 9α του « vade-mecum » (το ύψος του επιδόματος καθορίζεται « ευθύς μετά την κατάθεση υπογεγραμμένης μισθωτηρίου συμβάσεως », καθώς και ότι το αρμόδιο τμήμα « πρέπει να ερωτηθεί ως προς το ύψος του ενοικίου, πριν από την υπογραφή της μισθωτηρίου συμβάσεως »), που επικαλέστηκε η καθής στο υπόμνημα ανταπαντήσεως. Πράγματι, όπως ήδη ανέφερα, οι ενδείξεις αυτές παραπέμπουν σε άλλο επίδομα και περιέχονται σε έγγραφο — το « vade-mecum » — που έχει καθαρώς ενημερωτικό χαρακτήρα και όχι κανονιστικό.

67. **VI** — Ενόψει των ανωτέρω θεωρώ ότι δεν χρειάζεται να εξεταστεί περισσότερο η επικου-

5 — Απόφαση της 28ης Μαΐου 1970 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 19, 20, 25 και 30/69, Richez-Parise κατά Επιτροπής, Rec. 1970, σ. 325 και επ.

ρική αναφορά των προσφευγουσών στις γενικές αρχές του δικαίου, όπως στις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ισότητας και της διανεμητικής δικαιοσύνης, καθώς και στο καθήκον αρωγής και επιείκειας.

68. **VII** — Οι προσφεύγουσες ζητούν ακόμα από το Δικαστήριο να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει τόκους υπερημερίας, με επιτόκιο 8 % ετησίως, από την ημερομηνία κατά την οποία η κάθε παροχή κατέστη απαιτητή μέχρι την ημερομηνία της πραγματικής καταβολής της.

69. Θεωρώ ότι, βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου, συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις αποδοχής του αιτήματος αυτού.

70. Πράγματι, καίτοι το κοινοτικό δίκαιο δεν προβλέπει το νόμιμο καθορισμό τόκων υπερημερίας, το Δικαστήριο έχει δεχθεί, μετά την πρώτη σχετική νομολογία του στην απόφαση Campolongo [6], την αρχή ότι τα όργανα υποχρεούνται να αντισταθμίζουν την καθυστέρηση καταβολής ποσών που οφείλουν στους υπαλλήλους με την καταβολή τόκων υπερημερίας.

71. Το Δικαστήριο μάλιστα δεν επέμεινε στην αρχική του απαίτηση [7], στην απαίτηση δηλαδή να πρόκειται για «ιδιαίτερα βαρύ πταίσμα» ή για «βαρεία πλάνη» των οργάνων στις σχέσεις με τους υπαλλήλους τους, δεχόμενο ότι η υποχρέωση καταβολής τόκων υπερημερίας προκύπτει από το αντικειμενικό γεγονός της καθυστερήσεως (στον οφειλέτη εναπόκειται να αποδείξει ότι έπραξε ό,τι ήταν δυνατό προκειμένου να αποφύγει την καθυστέρηση), ανεξαρτήτως της αποδείξεως ότι ο πιστωτής υπέστη μια οποιαδήποτε πραγματική ζημία [8].

72. Εξάλλου, στην παρούσα υπόθεση, θεωρώ ότι το πταίσμα της διοικήσεως έχει αποδειχθεί επαρκώς. Εξάλλου, η οφειλή της Επιτροπής είναι απαιτητή και μπορεί με επάρκεια «να καθοριστεί βάσει των αποδειχθέντων αντικειμενικών στοιχείων» [9], ώστε να δικαιολογείται η χορήγηση των τόκων υπερημερίας. Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου η Επιτροπή ανέφερε το ακριβές ύψος των συνολικών ποσών που οφείλονται στις προσφεύγουσες ως επίδομα στέγης.

73. **VIII** — Ως προς τα επιτόκια θεωρώ ότι κατ' αναλογία των περισσοτέρων προηγουμένων αποφάσεων του Δικαστηρίου [10], πρέπει να καθοριστούν στο 6 %, οι δε τόκοι να καταστούν απαιτητοί από την ημερομηνία κατά την οποία οι προσφεύγουσες υπέβαλαν αιτήσεις, ημερομηνία κατά την οποία θα έπρεπε να είχε καταβληθεί το επίδομα αν η Επιτροπή είχε εφαρμόσει ορθώς το νόμο [11].

6 — Απόφαση της 15ης Ιουλίου 1960 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 27 και 39/59, Campolongo κατά Ανωτάτης Αρχής, Rec. 1960, σ. 795, ιδίως σσ. 826 και 827.

7 — Αποφάσεις της 20ής Φεβρουαρίου 1975 στην υπόθεση 21/74, Airola κατά Επιτροπής, Rec. 1975, σ. 221, της 26ης Φεβρουαρίου 1976 στην υπόθεση 101/74, Kurrer κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1976, σ. 259, της 1ης Ιουλίου 1976 στην υπόθεση 58/75, Sergy κατά Επιτροπής, Rec. 1976, σ. 1139, της 13ης Οκτωβρίου 1977 στις υποθέσεις 106/76, Deboeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 1977, σ. 1623, και 14/77, Van den Branden κατά Επιτροπής, Rec. 1977, σ. 1683.

8 — Αποφάσεις της 16ης Μαρτίου 1978 στην υπόθεση 115/76, Leonardini κατά Επιτροπής, Rec. 1978, σ. 735, της 13ης Ιουλίου 1978 στην υπόθεση 114/77, Jacquemart κατά Επιτροπής, Rec. 1978, σ. 361, της 16ης Οκτωβρίου 1980 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 63 και 64/79, Boizard κατά Επιτροπής, Rec. 1960, σ. 2975, της 5ης Φεβρουαρίου 1981 στην υπόθεση 40/79, P. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 361, της 2ας Ιουλίου 1981 στην υπόθεση 185/80, Garganese κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 1785, της 18ης Μαρτίου 1982 στην υπόθεση 103/81, Chaumont-Barthel κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1982, σ. 1003, της 6ης Οκτωβρίου 1982 στην υπόθεση 9/81, Williams κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1982, σ. 3301, της 5ης Μαΐου 1983 στην υπόθεση 785/79, Pizziolo κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1343, της 20ής Μαρτίου 1984 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 75 και 117/82, Razzouk κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 1509, και αποφάσεις της 15ης Ιανουαρίου 1985 στην υπόθεση 158/79, Carpentier κατά Επιτροπής, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 532, 534, 567, 600, 618, 660/79 και 543/79, Amesz και λοιποί κατά Επιτροπής, και στην υπόθεση 737/79, Battaglia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 39, ιδίως σσ. 56 και 72.

9 — Απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1986 στην υπόθεση 174, 175, 176, 233, 247, 264/83, Amman και λοιποί κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 2647.

10 — Βλέπε αποφάσεις Jacquemart, Garganese, Chaumont-Barthel, Williams, Pizziolo, Razzouk και Carpentier, που προαναφέρθηκαν.

11 — Βλέπε αποφάσεις Sergy, Jacquemart, Pizziolo, Razzouk και Carpentier, που προαναφέρθηκαν· ωστόσο, θεωρώ ότι στην παρούσα υπόθεση πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ημερομηνίες κατά τις οποίες υποβλήθηκαν οι αιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και όχι οι ημερομηνίες κατά τις οποίες υποβλήθηκαν οι διοικητικές ενστάσεις, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2.

74. **IX** — Βάσει των ανωτέρω προτείνω:

1) να ακυρωθούν οι αποφάσεις της Επιτροπής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στις 14 Νοεμβρίου και 16 Οκτωβρίου 1985 αντιστοίχως, καθόσον απέρριψαν πλήρως ή εν μέρει, σε ό,τι αφορά τις παρελθούσες περιόδους, τις αιτήσεις των προσφευγουσών για χορήγηση επιδόματος στέγης·

2) να υποχρεωθεί η Επιτροπή να εξετάσει εκ νέου τις αιτήσεις τις σχετικές με τις προγενέστερες περιόδους και να καταβάλει στις προσφεύγουσες τα αντίστοιχα επιδόματα στέγης, από της ημερομηνίας εγκαταστάσεως, υπό την προϋπόθεση ότι θα επιβεβαιωθεί ότι συνέτρεχαν όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπει σχετικώς ο κανονισμός του 1966·

3) αν γίνουν δεκτές οι προαναφερθείσες αιτήσεις, να υποχρεωθεί η Επιτροπή να καταβάλει τόκους υπερημερίας με επιτόκιο 6 % επί των εν λόγω ποσών, από της ημερομηνίας υποβολής των αιτήσεων χορηγήσεως επιδόματος στέγης·

4) να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, καθόσον ηττήθη ως προς τα κύρια αιτήματά της.